

I.5 – 4 Kingdoms – “A Messianic Vision”

הפתרון: (לו) ... ואת פתרונו נאמר לפני המלך. (לז) אתה המלך, מלך המלכים, אשר אלהי השמים נתן לך את המלוכה, את העז, ואת התקף ואת הכבוד. (לח) ובכל שדדים בני האדם, את חית השדה ועוף השמים נתן בידך והשליטתך בכלם, אתה הוא ראש הזהב. (לט) ואחרך תקום מלכות אחרת שפלה ממך, ומלכות שלישית אחרת מנחשת, אשר תמשל בכל הארץ. (מ) ומלכות רביעית תהיה חזקה כבדול, כל-עמית שהברזל מדק וטוחן את הכל, וכברזל הרוצע – את כל אלה תדק ותלע. (מא) ואשר ראית הרגלים והאצבעות, מהן חרש היוצר ומהן ברזל, מלכות חלוקה תהיה, ומעצם הברזל יהיה בה, כל-עמית שראית ברזל מערב בחרש הטיו. (מב) ואצבעות הרגלים, מהן ברזל ומהן חרש, מקצת המלכות תהיה חזקה, וממנה תהיה שבורה. (מג) ואשר ראית הברזל מערב בחרש הטיו, מתערבים יהיו בזרע האנשים, ולא יהיו דבקים זה בזה, כמו שהברזל לא יתערב עם החרש. (מד) ובימיהם של המלכים ההם, יקים אלהי השמים מלכות, אשר לעולם לא תשחת, ומלכותה לעם אחר לא תעזב, תדק ותכלה כל אלה המלכויות, והיא תעמד לעולמים. (מה) כל-עמית שראית, פי מן הקר נכרתה אבן שלא בדיים, והדקה את הברזל, ואת הנחשת, ואת החרש, ואת הכסף, ואת הזהב, האל הגדול הודיע את המלך, מה שיהיה אחרי זה, ונכון החלום ונאמן פתרונו.	החלום: (כו) עונה המלך ואומר לדניאל, אשר שמו בלְטְשַׁאצַּר: הישך יכול להודיעני את החלום אשר ראיתי ואת פתרונו? (כז) עונה דניאל לפני המלך ואומר: הרי אשר המלך שואל אין חכמים, אשפים, חרטמים וקוסמים יכולים להגיד למלך. (כח) אולם, יש אלוה בשמים מגלה רזים, והודיע למלך בבוכדנצר, מה שיהיה באחרית הימים, חלומך וחזיונות ראשך על משכבך זה הוא. (כט) אתה, המלך, מחשבותיך על משכבך עלו, מה שיהיה אחרי כן, ומגלה הרזים הודיעך מה שיהיה. (ל) ואני, לא בחכמה שיש בי מפל החיים נגלה לי רז זה, אלא על דברת, שאת הפתרון למלך יודיעו, ואת רעיונות לבך תדע. (לא) אתה המלך, רואה היית והנה צלם אחד גדול, צלם זה גדול הוא והדרו רב, עומד נגדך ומראהו נורא. (לב) הצלם ההוא, ראשו של זהב טוב, חזהו וזרועותיו של כסף, מעיו וירכיו של נחשת. (לג) שוקיו של ברזל, רגליו, מהן של ברזל ומהן של חרש. (לד) רואה היית, עד שנכרתה אבן שלא בדיים, ותך את הצלם על רגליו של ברזל וחרש, ותדק אותו. (לה) אזי הודקו הברזל, החרש, הנחשת, הכסף והזהב, והיו כמץ מגרנות קיץ ותשא אותם הרוח, וכל מקום לא נמצא להם, והאבן אשר הכתה את הצלם הייתה להר גדול, ומלאה כל הארץ. (לו) זה החלום,

Rashi Daniel 2

(39) And after you will arise another kingdom lower than you And after you, after the reign of your son, Belshazzar, will arise a kingdom that will take the ruling power from your seed, lower and humbler than your kingdom.

lower Aram. אָרַע, lower, as silver is lower and humbler than gold, and you saw that the breast, which is after the head, was of silver; so will the kingdom of Media and Persia, which will follow the kingdom of Babylon, be humbler than the kingdom of Nebuchadnezzar.

of copper as strong as copper, and that is the kingdom of Alexander of Macedon.

(44) And in the days of these kings in the days of these kings, when the kingdom of Rome is still in existence.

the God Of heaven will set up a kingdom The kingdom of the Holy One, blessed be He, which will never be destroyed, is the kingdom of the Messiah.

it will crumble and destroy It will crumble and destroy all these kingdoms.

1. רש"י דניאל ב

(לט) וּבְתַרְךָ תִּקּוּם מַלְכוּת אַחֲרֵי אֶרֶע מִנְּךָ - ואחריך אחר מלכות בלשצר בנך תקום מלכות שתטול השררה מזרעך נמוכה ושפלה ממלכות שלך :

אָרַע - תחתונה ונמוכה, כמו שהכסף נמוך ושפל מהזהב, וראית שהחזה שהיא אחר הראש היא של כסף כך תהא מלכות **מדי ופרס** אחר מלכות בבל שפלה ממלכות נבוכדנצר :

דִּי נְחֹשֶׁא - חסינא כנחשת והיא מלכות **אלכסנדרוס מוקדון** :

(מד) וּבְיִוְמֵיהוֹן דִּי מַלְכְּנָא אֲנוּן - ביומיה של מלכים הללו בעוד מלכותם של **רומיים קיימי** :

יְקִים אֱלֹהֵי שְׁמַיָא - מלכוּי הקב"ה שלעולם לא תתחבל מלכו והיא מלכות **מלך המשיח** :

תִּדְק וְתִסְיֵף - תדק ותכלה כל אלו המלכיות :

אבן הר גדול Stone	אצבות רגלים ברזל וחרס Iron & Clay Feet	רגלים ברזל Iron Legs	ירכיים נחשת Bronze Thigh	חזה וזרועות כסף Silver Chest & Arms	ראש זהב Gold Head	
ימות המשיח	Rome Divided	אדום Rome	יוון Greece	פרס ומדי Persia / Media	בבל Babylon	רש"י

Shemot 25

(3) This is the offering which you shall take from them: gold, silver, brass, (4) blue, purple, scarlet, fine linen, goats' hair, (5) rams' skins dyed red, sea cow hides, acacia wood, (6) oil for the light, spices for the anointing oil and for the sweet incense,

2. שמות כה

(ג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת : (ד) וְתִכְלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים : (ה) וְעֹרֹת אֵילִם מֵאֲדָמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וְעֵצֵי שִׁטִּים : (ו) שֶׁמֶן לְמָאֵר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמְּשִׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים :

Midrash Tanchuma (Buber) Terumah 6

Another interpretation (of Exod. 25:3): AND THIS IS THE PRIESTLY SHARE... [GOLD, SILVER, AND BRONZE]. GOLD corresponds to the kingdom of **Babylon**, concerning which is written (in Dan. 2:38): YOU (Nebuchadnezzar) ARE THE HEAD OF GOLD. SILVER: This denotes the kingdom of **Media**, concerning which is written (in Esth. 3:9): THREE THOUSAND TALENTS OF SILVER. AND BRONZE: This denotes the kingdom of **Greece**, which was the least of them all. (Exod. 25:5:) REDDENED RAM SKINS. This denotes the kingdom of **Edom**, as stated (in Gen. 25:25): THE FIRST (i.e., Esau) CAME FORTH RUDDY. The Holy One said: Although you have seen these four kingdoms exalting over you, by your life, I am producing salvation for you out of the midst of slavery. What is written next? OIL FOR LIGHTING (ma'or). What is the meaning of LIGHTING? This denotes the Messianic (Mashiah) King, as stated (in Ps. 132:17): THERE I WILL MAKE A HORN SPROUT FOR DAVID; [I HAVE PREPARED A LAMP FOR MY ANOINTED ONE].

When Daniel saw these [four] kingdoms, he was afraid. It is so stated (in Dan. 7:15): AS FOR ME, DANIEL, MY SPIRIT WAS DISTURBED <WITHIN ME; AND THE VISION OF MY HEAD ALARMED ME>. What did Daniel see? When Nebuchadnezzar saw the dream, Daniel came and interpreted it for him. He said to him (in Dan. 2:38): YOU (Nebuchadnezzar) ARE THE HEAD OF GOLD. (Dan. 2:32:) ... ITS BREAST AND ITS ARMS WERE OF SILVER. This denotes the kingdom of **Media**. BUT ANOTHER KINGDOM SHALL ARISE AFTER YOU, INFERIOR TO YOU. (Dan. 2:32:) ONE OF BRONZE, WHICH SHALL RULE OVER THE WHOLE EARTH. (Dan. 2:33:) This is **Greece**... BUT THE FOURTH KINGDOM SHALL BE AS STRONG AS IRON. This is **Edom**. ... Now < Daniel > had seen the Messianic King, as stated (in Dan. 2:34): YOU LOOKED ON UNTIL A STONE WAS CUT OUT WITHOUT THE USE OF HANDS.... Resh Laqish said: This is the Messianic King. (Ibid., cont.:)

3. מדרש תנחומא (בובר) פרשת תרומה סימן ו

[ו] ד"א וְזֹאת הַתְּרוּמָה [וגוי זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת]. **זהב** כנגד מלכות **בבל**, שכתוב בו אֲנִי הוּא רֹאשׁוֹ דִּי דְהַבָּא (דניאל ב לח), **וכסף** זו מלכות **מדי**, שכתוב בו וְעֵשְׂרֵת אֶלְפִים כֶּפֶר כֶּסֶף (אסתר ג ט), ו**נחושת** זו מלכות **יון**, שהיתה פחותה מכולם, וְעֹרֹת אֵילִם מֵאֲדָמִים זו מלכות **אדום**, שנאמר וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי (ברא' כה כה). אמר הקב"ה אע"פ שאתם רואים ארבע מלכיות האלו מתגאות עליכם, **חייכם שאני מצמיח לכם ישועה מתוך השיעבוד**, מה כתיב אחריו שֶׁמֶן לְמָאֵר (שמות כה ו), מהו מאור, זה **מלך המשיח**, שנא' שֶׁם אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדָוִד [עֲרֶכְתִּי נֵר לְמַשְׁיַחִי] (תהלים קלב יז)

ודניאל היה רואה ארבע מלכיות אלו ומתירא וכתוב (דניאל ז) אֲתַפְרִיט רֹחִי אֲנִי דְנִיָּאל בְּגוֹא נִדְנָה וְחִזִּי רֹאשִׁי וּבְהִלְנִי, ומה דניאל רואה? כיון שראה נבוכדנצר את החלום ובא דניאל ופתר וא"ל הצלם שראית אֲנִי הוּא רֹאשׁוֹ דִּי דְהַבָּא (**בבל**), חֲדוּחַ וְדָרְעוּחֵי דִּי כֶּסֶף - זו מלכות **מדי**, וּבְתַרְךָ תִּקּוּם מַלְכוּת אַחֲרֵי אֶרֶע מִנְּךָ.. מְעוּחַ וְיִרְכַתֵּה דִּי נְחֹשֶׁת (**לב**) זו מלכות **יון**, ... מלכות רביעית היא מלכות **אדום**, וּמַלְכוּת רְבִיעֵאָה תִּהְיֶה תִּקִּיפָה כְּפֶרְזָא - יהא מושל בכל הארץ כבזל שהוא מהדק כולה.

... וראה **מלך המשיח**, שנאמר חֲזָה הֵינִי עַד דִּי הִתְגַּזְרַת אֲבָן וגוי (לד), אמר **ריש לקיש** זו **מלך המשיח**.

Breishit 1:2

The earth was unformed and void, with darkness over the surface of the deep and a wind from* God sweeping over the water—

Breishit Rabbah 2

4. R. Simeon b. Lakish applied the passage to the [foreign] Powers. NOW THE EARTH WAS TOHU (E.V. 'UNFORMED') symbolises Babylonia: *I beheld the earth, and, lo, it was tohu*—E.V. 'waste' (Jer. IV, 23)²; AND BOHU (E.V. 'VOID') symbolises Media: *They hastened (wa-yabhillu) to bring Haman* (Est. VI, 14).³ AND DARKNESS symbolises Greece, which darkened the eyes of Israel with its decrees, ordering Israel, 'Write on the horn of an ox that ye have no portion in the God of Israel.'⁴ UPON THE FACE OF THE DEEP—this wicked State⁵: just as the great deep cannot be plumbed, so one cannot plumb [the depths of iniquity of] this wicked State. AND THE SPIRIT OF GOD HOVERED: this alludes to the spirit of Messiah, as you read, *And the spirit of the Lord shall rest upon him* (Isa. XI, 2). In the merit of what will [this spirit] eventually come? [For the sake of that which] HOVERED OVER THE FACE OF THE WATERS, i.e. in the merit of repentance which is likened to water, as it is written, *Pour out thy heart like water* (Lam. II, 19). R. Haggai

Breishit 15:12

As the sun was about to set, a deep sleep fell upon Abram, and a great dark dread descended upon him.

Mechilta (Yitro, 9)

He showed him the four kingdoms that were destined to subjugate his children, viz. (Ibid. 12) "And when the sun was about to set, and a deep sleep fell upon Avram, and, behold, a great dark dread fell upon him": "dread" — the kingdom of Bavel. "dark" — the kingdom of Madai. "great" — the kingdom of Greece. "fell" — the wicked Rome.

4. בראשית א:ב

וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם :

5. בראשית רבה פרשה ב

ד ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו, וְבָהוּ זה גלות מדי (אסתר ו) וַיִּבְהֲלוּ לְהָבִיא אֶת הַמֶּן, וְחֹשֶׁךְ זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, על פְּנֵי תְהוֹם זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף זה רוחו של מלך המשיח, היאך מה דאת אמר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה', באיזו זכות ממשמשת ובאה, המרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר (איכה ב) שֶׁפְּכִי כַמַּיִם לַבַּיִת...

6. בראשית טו:יב

וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וַתִּרְדָּמָה נָפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֹשֶׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו :

7. מכילתא דרבי ישמעאל (יתרו, ט ד"ה רבי אומר)

הראהו ארבע מלכיות שהן עתידין לשעבד את בניו, שנא' (בראשית טו יב) "וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וַתִּרְדָּמָה נָפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֹשֶׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו". "אֵימָה" — זו מלכות בבל, "חֹשֶׁכָה" — זו מלכות מדי, "גְדֹלָה" — זו מלכות יון, "נֹפֶלֶת" — זו מלכות רביעית, רומי חייבתא.

לתורתם כל פרס ומדי ושבא וסבאח ומצרים ואפריקי
ורבים מהודו ורובי מלכות כורש.

9. בראשית י'

(ד) וּבְנֵי יוֹן אֶלְיָשָׁה וְתַרְשִׁישׁ פְּתִים וְדָדָנִים :

10. ר' יוסף אבן יחייא (מאה ה-16)¹

מה שראוי לדעת כי המלכות השני אחרי נבוכדנצר ובניו
היה מלכו' מדי ופרס. והמלכות הג' היה מלכו' יון
שהתחיל מאלסכנדר המוקדוני שגבר באחיו. והמלכו'
הד' הוא מלכות רומה אשר נחצה לשנים קצתו נוצרים
וקצתו ישמעאלים והנה הברזל מתערב בחרס כי
ישמעאלים רבים עומדים תחת ממשלת הנוצרים. ואף
שלא יהיו תחת ממשלתם יבואו לעירם בפרקמטיא
למכור ולקנות. וכן נוצרים עומדי' תחת הישמעאלים.
והנה היום בקושטאנטינה אלף ות"ק בעלי בתים מסוחר
נוצרים עשירים מפלורניציאה וויניציאה וגינובה ושאר
קצות הארץ. ועושים אלו לאלו כבוד וחברה טובה. ויהי
מה אינם מתחתנים אלו עם אלו כאשר לא יתדבק הברזל
עם החרס דיבוק עצמי.

והמלכות האחרון הוא מלך המשיח אשר לא ימלוך בכח
ידי אדם רק בכח אלהי ויהיה קיים לעולם ועד

8. ראב"ע דניאל ב

(לט) וּבְתַרְךָ - ...יש לתמוה איך לא הזכיר דניאל מלכות
ישמעאל ולמה לא היו חמש מלכויות?

ועתה אפרש. דע כי אלכסנדרוס שהיה מלך יון הוא שהרג
דריוש הפרסי כאשר יפרש דניאל. גם הוא היה מלך רומא
- ורומה בעצמה היא כתים - כאשר הורה יוסף בן גוריון
בספרו. ובדניאל - וּבָאוּ בוּ צִיִּים פְּתִים (יא: ל) ... ותרגום
וְצִיִּים מִיַּד פְּתִים (במ' כד: כד) אשתלחן מן רומאי. והנה
כתים בן יון - אֶלְיָשָׁה וְתַרְשִׁישׁ פְּתִים וְדָדָנִים (ברי' י: ד). אם
כן מלכות הנחשת הוא מלכות יון ומלכות רומא היא
מלכות יון. אם כן הברזל מלכות ישמעאל.

ובעבור כי מלכות פרס השחיתה כל מלכות כשדים, גם
מלכות יון השחיתה כל מלכות פרס. ולא יכלה מלכות
ישמעאל שהוא הברזל להשחית מלכות יון רק קצת
המלכות השחית. והנה עד היום יש מקומות שישמעאל
ינצח מלכות רומא ומקומות שישמעאל הוא מנוצח. על כן
אמר מקצת מלכותא תיהוי תבירא ומקצת תיהוי תקיפא
[מן קצת מלכותא תקיפה ומנה תקיפה תבירה (מב)].
ואמר אחרי כן וּבְלִוְמִיהוֹן דִּי מְלֻכְיָא אַנְוֹן (מד) - והטעם
שתי מלכויות - מלכות רומא שהיא מלכות יון ומלכות
ישמעאל - ואלה השתיים מלכויות ביום הזה. ומלכו
רביעאה זאת היא מלכות ישמעאל שפשטה בעולם כי שבו

אבן הר גדול Stone	אצבות רגלים ברזל וחרס Iron & Clay Feet	רגלים ברזל Iron Legs	ירכיים נחשת Bronze Thigh	חזה וזרועות כסף Silver Chest & Arms	ראש זהב Gold Head	
ימות המשיח	Rome Divided	אדום Rome	יוון Greece	פרס ומדי Persia / Media	בבל Babylon	רש"י
ימות המשיח	רומה + ישמעאל Islam & Christianity	ישמעאל	יוון – כתים Greece - Rome	פרס ומדי Persia / Media	בבל Babylon	ראב"ע
ימות המשיח	אדום + ישמעאל Islam & Christianity	אדום Rome	יוון Greece	פרס ומדי Persia / Media	בבל Babylon	יוסף בן יחייא

¹ 16th century Bible commentator, a member of the famous Ibn Yachia family which produced many great Torah scholars. He composed a commentary on the Five Megillot, and a book on Gan Eden and the afterlife called "Torah Ohr." Two other books, "Derech Ha-Chaim" and "Ner Mitzva" were lost during the burning of the Talmud in Padua in 1414. His son Gedaliah is the author of "Shalshes HaKabbalah".